

פרק ג'

פסוק א' - בסוף הפרק הקודם כתוב ששאלו ישראל, אם ד' לא מרוצה מהתנהגות הרשעים, מדוע אינו שופט אותם, ועל כך עונה הקב"ה, עוד יגיע זמן שד' ישלח מלאך מן השמים לבער את הרשעים מן העולם, ומתאר זאת שהמלאך יפנה את הדרך, ופתאום יבוא האדון זה מלך המשיח שאתם רוצים אותו אל היכלו, ואליהו שנקרא מלאך הברית, בגלל שאמר קנא קנאתי לד' אלוקי ישראל כי עזבו את בריתך, שאתם חפצים שיבא, הנה הוא בא.

פסוק ב' - מי יוכל לסבול את יום בואו של המלאך כשיבוא המלאך לבער את הרשעים, ומי יוכל להתקיים כשהמלאך יתגלה, הרי המלאך יהיה כמו אש שמזככת את הכסף ומסיר ממנו את כל הסיגים, וכמו עשב שנקרא בורית שמנקים אותו ומעבירים את כל הכתמים, כך יסיר ויבער את כל הרשעים.

פסוק ג' - וישב המלאך כמו שופט שיושב לשפוט, לזכך את הכסף מהסיגים, ויטהר את הכהנים בני לוי להסיר מהם את כל אלו שהם מבזי ד', ויזקק אותם כמו שמזקקים זהב וכסף, הכוונה שלא יהיו בהם עוד רשעים, ואלו שישארו יהיו משרתי ד', להגיש מנחה כמו שראוי, ולא יקריבו עוד בעלי מומים.

פסוק ד' - בזמן הגאולה יהיו מתוקים לפני ד', המנחות והקרבנות שיקריבו בביהמ"ק שנמצא בירושלים שבארץ יהודה, כמו שהיה בזמן משה רבינו, וכמו שהיה בשנים הקדומות בביהמ"ק שבנה שלמה, שירדה אש מן השמים ושרפה את הקרבנות.

פסוק ה' - באותו זמן אתקרב לעשות משפט לדור שיהיה באותה תקופה, ואני בעצמי אהיה עד, ממילא אוכל למהר לעשות משפט, כי לא יקח זמן לחקור את העדים, ואעיד על אלו שעשו כישוף, ועל אלו שנאפו עם אשת איש, ועל אלו שנשבעו לשקר בשם ד', ועל אלו שעשקו שכר שכיר (לא שילמו לו מה שמגיע לו) אלמנה יתום, ומטי משפט גר לחייב אותו שלא כדין, כל אלו הם תשושי כח ואין להם כח להתגונן, ולכן קל לפגוע בהם.

פסוק ו' - אע"פ שאתם רואים שאני מאריך אף לרשעים ולא מעניש אותם, מ"מ דעתי לא השתנתה לאהוב רע ולשנוא טוב, ומה שעדיין לא הענשתי אותם ויש מהם שכבר מתו, מ"מ עדיין לא כלו לגמרי, שהרי עתידים לעמוד בתחיית המתים ואז אשפוט אותם.

פסוק ז' - עוד מימי אבותיכם סרתם מחוקי התורה ולא שמרתם אותם, תחזרו אלי לשמור מצותי, ואחזור אליכם להיטיב עמכם כמאז, ואתם מעיזים פנים לומר, על מה נשוב בתשובה, מה חטאנו.

פסוק ח' - האם ראוי שיעשוק אדם את האלקים, ואתם הרי עושקים אותו, ואם תאמרו במה עשקנו אותו, התשובה היא, מה שאינכם נותנים מעשר ראשון ללויים ותרומה לכהנים, זהו העושק

שאתם עושקים אותו.

פסוק ט' - ובגלל זה אתם מקוללים שהארץ לא נותנת לכם זרע, ואעפ"כ אינכם לומדים מזה מוסר, ואתם ממשיכים לעשוק אותי, וכל העם עושים זאת, כי אין אחד מכם שנותן תרומות ומעשרות.

פסוק י' - מעכשיו תתחילו להביא את כל המעשר אל האוצר המיוחד לכך בביהמ"ק, כמבואר בספר נחמיה (פרק י' פסוק ל"ט), כדי שיהיה אוכל מצוי לאנשי ביתי, הם הכהנים והלויים, ואני מרשה לכם לבדוק אותי במצוה זאת האם אתן לכם שכר עבור מעשיכם, אני נשבע שאפתח לכם את כל חלונות השמים, ואשפוך לכם ברכה עד שלא יהיה מקום בגרנות להחזיק את כל התבואה.

פסוק יא' - ואגער על הארבה שרגיל לאכול את מה שצומח שלא יקלקל לכם את פרי האדמה, הגפן שבשדה לא תחסיר מלתת את פריה.

פסוק יב' - יהללו וישבחו אתכם כל הגוים ויאמרו שד' רוצה בכם, כי תזכו לשבת בא"י שד' חפץ בה.

פסוק יג' - עכשיו חוזר להוכיח אותם על מה שאמרו שאין ח"ו לא דין ולא דיין, ואומר, דבריכם חזקים וקשים עלי, אתם שואלים מה הם הדברים הקשים.

פסוק יד' - אתם אומרים, לחנם אנחנו עובדים את אלקים, כי אינו משלם שכר, ומה תועלת יש לנו שנשמור את הדברים שציוה אותנו ד', ושנלך לפניו בהכנעה.

פסוק טו' - ועכשיו אנחנו משבחים את האנשים הרשעים שלא שומרים את מצוות ד', והם קבלו טובה כפולה. א) הם קיימים ועומדים כמו בנין חזק. ב) הם ניסו את ד' אם יוכל להענישם, והצליחו להמלט ממנו.

פסוק טז' - על זה אומר ד', כששמעו יראי ד' מה שהרשעים אומרים, דברו ביניהם לא ללמוד מהרשעים, ולהבין שד' עתיד לשלם עונש לרשעים, ודבריהם נכתבו לפני ד' בספר זכרון שלעתיד יתן להם שכר, ליראי ד' ולאילו שחושבים על גדולת הבורא.

פסוק יז' - דבריהם יהיו שמורים אצלי עד היום שאוציא את מה ששמרתי באוצר, וארחם על יראי ד' כמו שאדם מרחם על בנו.

פסוק יח' - ואז תראו בבירור את ההבדל בין צדיק לרשע בין עובד אלקים למי שלא עובד אותו.

פסוק יט' - כי הנה יום המשפט מגיע בוער כתנור אש, ויהיו כל עושי רשעה כמו קש שנשרף בקלות, ואותו יום ישרוף אותם ויכלה אותם, ולא ישאיר להם שורש וענף, הכוונה בן ונכד.

פסוק כ' - אבל יראי ד' תזרח להם הצדקה שעשו כמו שמש זורחת, ובזריחתה יהיה להם רפואה ותענוג, לכל מקום שתלכו, תפרו ותרבו כמו עגלים שמפטמים אותם.

פסוק כ"א

ותרמסו ותמעכו את הרשעים, כי יהיו תחת רגליכם כמו אפר, זה יהיה ביום המשפט.

פסוק כ"ב

מכיון שבסוף עתיד ד' לשלם שכר טוב, לכן תזכרו במשך הדורות תורת משה עבד ד', שאני צויתי אותו בחורב, וגם את כל ישראל חוקים ומשפטים.

פסוק כ"ג

בזכות לימוד התורה וקיום המצוות אני שולח לכם את אליה הנביא, לפני שמגיע היום הגדול והנורא יום הגמול.

פסוק כ"ד

וישיב את לב האבות להקב"ה ע"י הבנים, שהבנים יעוררו את האבות שיחזרו לתורה, ולב בנים ישיב להקב"ה ע"י האבות שיאמרו לבנים שיחזרו לתורה, כי אם יבוא יום הגמול, ועדיין לא יחזרו בתשובה אכה את יושבי הארץ, ואעשה אותם לאבדון, לכן אני שולח לפני כן את אליה הנביא כדי שיחזרו בתשובה ויהיו מוכנים לקבל טובה.